Súd:	Okresný súd Bratislava II
Spisová značka:	51C/137/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1208211734
Dátum vydania rozhodnutia:	04. 11. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Michaela Krajčová
ECLI:	ECLI:SK:OSBA2:2011:1208211734.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave v konaní pred samosudkyňou JUDr. Michaelou Krajčovou v právnej veci navrhovateľky: H. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. X, XXX XX X., zastúpená splnomocneným zástupcom Y. K., bytom Y. X, XXX XX X. proti odporcovi: I. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X, XXX XX G., zastúpený JUDr. Jánom Falisom, advokátom, so sídlom Lermontovova 14, Bratislava o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 659,70 eur takto

r o z h o d o l :

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 330,- eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh zamieta.

Žiadne z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa návrhom doručeným súdu dňa 09.06.2008 domáhala, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 1 659,70 eur (50 000,- Sk) z titulu nemajetkovej ujmy.

Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 05.05.2006 okolo 19.30 hod. v Rožňave pod vplyvom alkoholu vnikol odporca na riadne oplotený a uzamknutý dvor rodinného domu na D.. W. U. XX P. G., majiteľa Y. K. (druha navrhovateľky) tak, že preskočil riadne uzamknutú vstupnú bránu a napriek výzvam majiteľa, aby z dvora odišiel, na výzvy nereagoval. Odporca vošiel do kuchyne rodinného domu, kde fyzicky napadol navrhovateľku tak, že ju rukou udrel do tváre a následne kopol medzi nohy, čím jej spôsobil pomliaždeniny tváre vpravo, pomliaždeninu lonovej kosti s dobou liečenia do 7 dní. Odporca bol trestným rozkazom sp. zn.: 2T/2/2007-314 zo dňa 22.01.2007 vydaným Okresným súdom v Rožňave uznaný vinným a bol odsúdený za prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. a), b) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 1 roka s podmienečným odložením trestu na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Navrhovateľka si v trestnom konaní uplatňovala nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá jej vznikla zásahom do jej telesnej integrity, pričom Okresný súd Rožňava ju odkázal s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy na občiansko-súdne konanie.

Tak ako Ústava SR aj ustanovenia Občianskeho zákonníka poskytujú ochranu osobnosti proti neoprávneným zásahom, ktoré sú objektívne spôsobilé privodiť ujmu na právach. Zásah do práv na ochranu osobnosti môže teda mať rôznu vonkajšiu podobu, ale pre posúdenie toho, či došlo k zásahu do osobnosti je vždy potrebné skúmať jeho základné charakteristiky, ktorými sú neoprávnenosť zásahu a spôsobilosť zásahu zasiahnuť do osobnosti, v tomto prípade do súkromia a telesnej integrity jednotlivcov.

Odporca bol v trestnom konaní odsúdený za trestný čin, ktorým zasiahol do domovej slobody a tým aj do súkromia navrhovateľky, čím bola potvrdená neoprávnenosť jeho zásahu do súkromia navrhovateľky a z toho dôvodu aj súd navrhovateľke priznal náhradu škody spôsobenej na zdraví, čo znamená, že žalovaný zasiahol aj do jej telesnej integrity. Protizákonným konaním odporcu došlo k zásahu do súkromia a telesnej integrity navrhovateľky v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, čl. 19 ods. 2 Ústavy SR a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Konanie odporcu bolo vystupňované, pretože okrem toho, že vnikol do súkromného obydlia, musel prekonať prekážku, nereagoval na výzvy, aby odišiel a pri neoprávnenom zásahu do súkromia použil aj násilie voči navrhovateľke. Po predmetnom incidente navrhovateľka odmieta ísť do Rožňavy, pretože má strach pred ďalším zásahom do súkromia a tiež pred možným násilím zo strany odporcu. Odporca svojim konaním spôsobil navrhovateľke psychickú traumu, z ktorej sa do dnešného dňa nespamätala. Zároveň zasiahol tak silno do jej súkromia, že nemôže svoj súkromný život realizovať podľa svojich predstáv, pretože nemôže spolu so svojimi druhom tráviť voľný čas v Rožňave.

Keďže z hľadiska prostriedkov na ochranu už nie je možné použiť upustenie od neoprávneného zásahu alebo odstránenie následkov uskutočneného zásahu, ktorý sa stal v minulosti, do úvahy prichádzala tretia zákonná možnosť v súlade s § 13 Občianskeho zákonníka, a to primerané zadosťučinenie. Keďže súkromie navrhovateľky bolo v tomto prípade znížené v značnej miere, má navrhovateľka za to, že náhrada formou morálneho zadosťučinenia nie je postačujúca. Preto požaduje finančné zadosťučinenie. Za primerané považuje zadosťučinenie vo výške 50 000,- Sk. Požadovanú výšku finančného zadosťučinenia navrhovateľka odôvodňuje tým, že odporca neľudským spôsobom vnikol do jej súkromia vo večerných hodinách, kedy trávila pokojný večer v bezpečí domu svojho druha a zásah do svojho súkromia nemohla v žiadnom prípade očakávať. Ospravedlnením nemôže byť ani tá skutočnosť, že žalovaný tieto útoky urobil pod vplyvom alkoholu. Po predmetnom zásahu žalobkyňa odmieta prísť do Rožňavy, pretože má strach pred ďalším zásahom do súkromia a tiež pred možným násilím zo strany odporcu.

Odporca sa k návrhu vyjadril písomným podaní zo dňa 24.09.2008, v ktorom žiadal, aby súd vykonal dôkaz ohliadkou miesta činu v Rožňave ako aj bytu navrhovateľky a jej druha v Bratislave a výsluchom svedkov: L.. N. B., príslušníka policajného zboru L.. T. R. prítomného pri zásahu, L.. Y. V., ktorý bol prítomný pri čine, L.. T. T. prítomnú na mieste činu, kde sa skutok stal. Rovnako žiadal vypočuť lekárku, ktorá ošetrila navrhovateľku. Uviedol, že celý skutok bol zo strany navrhovateľky a jej druha vymyslený.

Zároveň odporca požiadal súd o ustanovenie zástupcu z radov advokátov s poukazom na § 30 O.s.p. Uznesením sp. zn.: 51C/137/2008-85 zo dňa 13.07.2009 ustanovil súd odporcovi zástupcu z radov advokátov.

Odporca bol v predmetnej veci vypočutý dožiadaným súdom. Súd vec prejednal a rozhodol v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. v neprítomnosti odporcu a jeho právneho zástupcu, ktorý má riadne vykázané doručenie predvolania na pojednávanie dňa 10.06.2011, svoju neúčasť neospravedlnil a nepožiadal o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oznámením listinných dôkazov predložených účastníkmi a výsluchom účastníkov konania.

Súd po dôslednom vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, ustálil skutkový stav veci nasledovne:

Okresný súd Rožňava dňa 22.01.2007 v konaní vedenom pod sp. zn.: 2T/2/2007-314 rozhodol trestným rozkazom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.08.2007 tak, že odporcu - I. T. uznal vinným, že dňa 05.05.2006 okolo 19.30 hod. v Rožňave, pod vplyvom alkoholických nápojov vnikol na riadne oplotený

a uzamknutý dvor rodinného domu na D.. W. U. Č.. XX P. G., majiteľa Y. K. tak, že preskočil riadne uzamknutú vstupnú bránu a napriek výzvam majiteľa, aby z dvora odišiel, na výzvy nereagoval, vošiel do kuchyne rodinného domu, kde fyzicky napadol navrhovateľku - H. O. tak, že ju rukou udrel po tvári a následne kopol medzi nohy, čím jej spôsobil pomliaždeninu tváre vpravo, pomliaždeninu lonovej kosti s dobou liečenia do 7 dní, teda neoprávnene vnikol do obydlia iného a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - násilím a prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu, čím spáchal prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. a, b Tr. zák. a súd ho odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere jedného roka. Výkon tohto trestu podmienečne odložil na skúšobnú dobu 18 mesiacov.

Zároveň Okresný súd v Rožňave odkázal poškodenú (navrhovateľku) v časti nároku na náhradu škody na bolestnom vo výške 229,34 eur (6 909,- Sk) s 9 % ročným úrokom z omeškania od 09.01.2007 na občiansko-súdne konanie.

Z potvrdenia MUDr. Q. J., psychiatričky zo dňa 25.06.2009 súd zistil, že navrhovateľka je liečená dlhodobo na psychiatrii, opakovane bola hospitalizovaná. Po prepadnutí v dome priateľa v roku 2006 došlo u nej k zhoršeniu jej psychického stavu, zle spí, máva stavy úzkosti a nepokoja.

Z výpovede navrhovateľky súd zistil, že táto od vtedy, ako došlo k prepadnutiu v rodinnom dome jej druha, bola v dome prvýkrát až v čase od 25.09.2009 do 05.11.2009, pričom po celú dobu pociťovala strach. Okrem toho od tejto udalosti došlo aj k zhoršeniu jej zdravotného stavu, čo potvrdila v správe aj jej ošetrujúca lekárka - psychiatrička. Musela začať užívať silnejšie lieky. Okrem toho po uvedenej udalosti začala navrhovateľka odpadávať, bola aj hospitalizovaná na neurológii, predtým sa na neurológii neliečila. Ďalej začala mať problémy so žlčníkom, a aj v iných oblastiach sa je zdravotný stav výrazne zhoršil. Uvedené zhoršenie zdravotného stavu pripisuje navrhovateľka tomu, že bola odporcom napadnutá. Uviedla, že od predmetnej udalosti žije v strese, kontroluje, či za ňou niekto nejde, či ju nechce prepadnúť. Okrem toho, sa bojí ísť von sama, musí ju sprevádzať väčšinou jej druh. Došlo u nej teda k podstatnému zhoršeniu kvality jej života. Pokiaľ ide o uplatňovanú výšku nemajetkovej ujmy, túto považuje navrhovateľka za primeranú, nakoľko okrem iného jej v dôsledku zdravotných problémov, ktoré jej po útoku nastali, vzrástli výdavky na lieky o 30,- eur mesačne.

Odporca vo svojej výpovedi pred dožiadaným súdom v Rožňave uviedol, že to všetko je lož, že má svedkov, ktorí dosvedčia, že sa on s navrhovateľkou a jej druhom hádali. Navrhovateľka a jej druh boli v čase incidentu v značne podnapitom stave. Neboli tam žiadne znaky, že by on navrhovateľku udrel do tváre. Naopak on mal roztrhané tričko, druh navrhovateľky ho napadol nožom a vyhrážal sa mu zabitím. Navrhovateľku pred incidentom nepoznal. S jej druhom sa poznal, nakoľko tento žil s jeho matkou niekoľko rokov. On za ním len prišiel, lebo chcel, aby mu vrátil jeho veci a peniaze jeho matky. Navrhovateľku on do tváre neudrel, do lona sa buchla sama do parapetnej dosky, keďže mala vypité.

Takto ustálený skutkový stav posúdil súd po právnej stránke nasledovne:

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13, ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13, ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Súd sa v prvom rade musel vyporiadať s tvrdením odporcu, týkajúceho sa skutočnosti, že nie je pravdivé, že by on spáchal skutok, ktorý popisuje navrhovateľka a teda, že je lož to, že by on násilím prekonal prekážku a vstúpil do domu Y. K. a fyzicky napadol navrhovateľku.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že v súlade s § 135 O.s.p. je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal.

Vzhľadom na právoplatný trestný rozkaz Okresného súdu v Rožňave zo dňa 22.01.2007, sp. zn.: 2T/2/2007-314, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.08.2007, ktorým uznal odporcu za vinného zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods.1, 2 písm. a, b Trestného zákona, je tento súd s poukazom na znenie § 135 O.s.p. viazaný týmto rozhodnutím Okresného súdu v Rožňave. Ak súd totiž vo výroku odsudzujúceho trestného rozhodnutia podrobne popísané konkrétne zranenia, ktoré navrhovateľka ako poškodená v príčinnej súvislosti s konaním odsúdeného škodcu utrpela, tak ako je to aj v predmetnej veci, je pre občianskoprávne konanie záväzne rozhodnuté, aký skutok sa stal, kto ho spáchal a aká ujma na zdraví bola v príčinnej súvislosti s týmto skutkom poškodenému spôsobená (porov napr. 25 Cdo 242/2004 ČR). Z uvedeného dôvodu súd, keďže nemohol dospieť k inému skutkovému záveru, než súd v trestnom konaní, nepristúpil k vykonaniu dôkazu výsluchom odporcom navrhovaných svedkov.

Vyššie uvedené skutočnosti potom majú ten následok, že tento súd už nie je oprávnený skúmať či sa navrhovateľkou uvádzaný skutok stal, kto ho spáchal a aký bol jeho priebeh a vychádzal pri svojom rozhodovaní zo skutočností zistených v konaní pred Okresným súdom v Rožňave sp. zn.: 2T/2/2007.

Navrhovateľka sa v prejednávanej veci domáhala proti odporcovi náhrady nemajetkovej ujmy. Navrhovateľka (vychádzajúc z jej argumentácie) odôvodňovala splnenie predpokladov pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy tým, že odporca bol právoplatne odsúdený za prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1,2 písm. a, b Trestného zákona, ktorý spáchal tým, že preskočil riadne uzamknutú vstupnú bránu, vošiel do kuchyne rodinného domu, kde ju fyzicky napadol. Je nepochybné, že došlo k spáchaniu uvedeného skutku odporcom a je rovnako nepochybné, že týmto konaním odporca porušil jej právo porušil jej základné práva chránené tak Listinou základných práv a slobôd, Ústavou SR ako aj zákonom (najmä právo na ochranu zdravia a telesnej integrity).

V nadväznosti na uvedené teda možno konštatovať, že odporca svojím úmyselným protiprávnym konaním (prečinom porušovania domovej slobody a fyzickým napadnutím navrhovateľky), neoprávnene zasiahol do súkromia, zdravia a telesnej integrity navrhovateľky a spôsobil tak navrhovateľke nemajetkovú ujmu. Pritom súd má za to, že následky takéhoto zásahu do súkromia navrhovateľky sú nereparovateľné. Už samotná táto okolnosť odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia navrhovateľke. Nemajetková ujma predstavuje psychickú kategóriu, ktorej rozsah je skutočne ťažko preukázateľný. Táto nemajetková ujma zároveň vyjadruje náhradu za utrpený stres, pocit neistoty, zdravotné problémy a podobne. Vzhľadom na uvedené potom súd dospel k záveru, že sú splnené predpoklady pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Čo sa týka výška náhrady, táto je vecou úvahy súdu, pričom súd tu nemá k dispozícii žiadnu exaktnú metódu pre jej výpočet. Súd určuje jej výšku na základe kritéria spravodlivosti, pričom pri jej určovaní zohľadňuje osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije, závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti za ktorých k porušeniu práv došlo ako aj závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení a rovnako musí prihliadať aj na osobu páchateľa, ktorý neoprávnený zásah spôsobil. Treba poukázať na to, že súd nemôže opomenúť hľadisko primeranosti (proporcionality) a musí pri rozhodovaní postupovať tak, aby bola zabezpečená

jednak požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, avšak tiež požiadavka nezneužívania tohto prostriedku ochrany na prípadné obohacovanie sa.

Súd potom, vychádzajúc z uvedených skutočností, po starostlivom zvážení všetkých okolností dospel k záveru, že vzhľadom na charakter porušenia, vzniknutú situáciu na strane navrhovateľky s prihliadnutím aj na výšku bolestného, ktorá bola stanovená v trestnom konaní znaleckým posudkom na sumu 229,34 eur (pričom táto suma nebola navrhovateľke dodnes priznaná právoplatným rozhodnutím), je práve suma 330,- eur náhradou, ktorá je spôsobilá efektívne zmierniť navrhovateľke následky, ktoré utrpela v dôsledku konania odporcu (za ktoré bol právoplatne odsúdený). Preto súd odporcu zaviazal na zaplatenie nemajetkovej ujmy v uvedenej výške a vo zvyšku návrh zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 142 ods. 3 O.s.p. Navrhovateľka bola v konaní úspešná, hoci jej súd priznal sumu nižšiu ako si uplatňovala, keďže však výška finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu, pričom však vzhľadom na to, že jej nevznikli žiadne trovy, súd jej ich náhradu nepriznal a o trovách konania rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Bratislava II na Krajský súd v Bratislava, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p., odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie zhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.